

BAZILARININ UMUT BAĞLADIĞI AVRUPA İŞÇİLERİ VE DEVLET PARASI

Aydınlık Dergisi, 19 Ekim 2003

Yıldırım Koç

Türkiye'den TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ ve KESK'in üyesi bulunduğu Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) 1973 yılında kuruldu. ETUC'un kuruluşu, Avrupa sermayesinin ABD emperyalizminin hegemonyasından kurtularak, alternatif bir güç odası (Avrupa emperyalizmi) oluşturma çabasına paralel olarak gelişti. ICFTU tarafından üç yıl önce yayımlanan kapsamlı bir uluslararası sendikacılık hareketi tarihi kitabında, ETUC'un kuruluşu konusunda şu değerlendirme yer almaktadır:

“ ‘Bölgeselcilik’ kafasını kaldırmıştı: Avrupalılar, ICFTU'nun yolundan ayrılarak, yeni bir yola giriyorlardı... Avrupa üyelerinin çoğunun ayrı bir örgüt kurma arzuları, sendika enternasyonalizmine bir hakaret ve bir dünya örgütü olarak ICFTU'nun devamlılığına bir tehdit olarak görülmüştü.”¹

19. yüzyılın sonlarından itibaren kendi çıkarlarını kendi devletlerinin emperyalist politikalarının başarısına bağlamış ve bu işbirliğinden büyük yarar sağlamış olan İngiliz, Fransız, Alman, İtalyan işçi sınıfları, dönemin koşullarında yalnızca kendi devletlerinin emperyalist mücadeleden ve paylaşımında yetersizliğini gördükçe, Avrupa emperyalizmini savunmaya başladılar. Alman işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi bu bilince 1949 yılında erişti. İki Dünya Savaşı'nı başlatan ve her ikisinde de yenilerek büyük acılar çeken ve sömürgelerini elinden kaçıran Almanya'nın işçileri ve sendikaları, 1949 yılında Alman Sendikalar Birliği'ni (DGB) kurduklarında, Avrupa'nın bütünleşmesinin gereğini savundular. Sömürgeleri en geç tasfiye olan İngiltere'nin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi ise, yüzyılların verdiği sömürgecilik gururuyla, ancak 1988 yılında İngiliz emperyalizminden umutlarını kesti ve tüm umutlarını Avrupa emperyalizminin başarılarına bağladı.

1989 yılında Berlin Duvarı yıkıldı ve 1991 yılında Sovyet sistemi çöktü. 10 Şubat 1991 tarihinde kabul edilen, 7 Şubat 1992 tarihinde imzalanan ve 29 Ekim 1993 tarihinde yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması ile, Avrupa'nın bütünleşmesinde önemli bir adım atıldı. Maastrich Antlaşması ile ortak bir dış politika ve savunma (güvenlik) politikasına doğru gidilmesi, tek bir Avrupa parasının hayata geçirilmesi ve ekonomik ve parasal birliğin oluşturulması, Avrupa Merkez Bankası'nın kurulması ve Avrupa vatandaşlığı kavramının geliştirilmesi kararlaştırıldı.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu da, artık dünyada her açıdan yeni bir süper güç olma iddiasıyla ortaya çıkan Avrupa Topluluğu'nun bu sürecine tam destek verdi. Oluşmakta olan Avrupa Birleşik Devletleri'nin hükümeti konumundaki Avrupa Komisyonu da bu işbirliğini tam olarak destekledi ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nu yeni emperyalist politikaların oluşumuna katmaya başladı. 1870'lerden İkinci Dünya Savaşı'na kadarki dönemde İngiltere, Fransa, Almanya gibi emperyalist ülkelerde uygulanan devlet politikaları, 1991 yılından sonra aynı bilinçlilikle Avrupa ölçeğinde uygulanmaya başlandı. Bu gelişme, 2000 yılında yapılan çok önemli bir sempozyumda şu şekilde ifade edilmişti²:

“1991 yılında, ETUC Sekreteryasına yeni ve daha profesyonel bir önderliğin yerleştirilmesiyle, değişime daha uygun bir yapılanma yaratıldı. Komisyon'un (oluşmakta olan Avrupa Birleşik Devletleri'nin icra organı, Y.K.) desteğiyle, Avrupa Birliği kurumlarına ayrıcalıklı bir biçimde erişebilme hakkıyla ve Maastrich Sosyal Anlaşması'na göre elde edilen yeni rolle, bu yeni 'ulusüstü' sekreterya, Avrupa Birliği sosyal politika topluluğu içinde 'kapı bekçisi'³ ve 'yasama ortağı' olarak stratejik bir konum kazandı.”

Bu süreçte, ETUC'un faaliyetlerinin giderlerinin büyük bir bölümü Avrupa Birliği (Avrupa emperyalizmi) tarafından finanse edildi.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun 2001 yılı gelirleri 6,1 milyon Euro idi. Bu miktarın 5,3 milyon Euro'luk bölümü üyelik ödentileri, 731 bin Euro'luk bölümü de yapılan harcamalardan geri ödenenlerdi. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun 2001 yılı harcamaları 6,1 milyon Euro tutuyordu. Bu miktarın 2,0 milyon Euro'luk bölümü ücretler ve yan ödemeler, 257 bin Euro'luk bölümü ulaştırma ve seyahat, 551 bin

¹ Gumbrell-McCormick, R., “Facing New Challenges: The International Confederation of Free Trade Unions (1972-1990s), **The International Confederation of Free Trade Unions**, Peter Lang, Bern, 2000, s.351.

² Visser, J., “The Europeanisation of the European Unions, the Paradox of European Trade Union Strengthening,” **ACTA, The Past and Future of International Trade Unionism, International Conference, Ghent (Belgium), May 19-2, 2000**, s.75.

³ Gatekeeper: Kapıcı

Euro'luk bölümü çalışanların sosyal sigorta primi işveren payı, 115 bin Euro'luk bölümü diğer personel giderleri ve 104 bin Euro'luk bölümü de emeklilik primleriydi. Diğer bir deyişle, harcamaların yarısı personele gidiyordu. Kira ve bağlantılı harcamalar 604 bin Euro, malzeme alımları 336 bin Euro, toplantı ve kongreler ise 1,6 milyon Euro tutmuştu.

Ancak Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun bütçe dışı kaynakları son derece önemliydi. 2001 yılında 5,3 milyon Euro'luk ödenti geliri olan Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, aynı yıl Avrupa Komisyonu'ndan (Avrupa Birliği'nden, oluşmakta olan Avrupa Birleşik Devletleri'nden) 4,9 milyon Euro'luk bağış aldı. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun Avrupa Komisyonu'ndan aldığı paranın yıllara göre dağılımı da şöyledir: 1993: 3,0 milyon Euro; 1994 4,2 milyon Euro; 1995: 3,5 milyon Euro; 1996: 6,3 milyon Euro; 1997: 3,6 milyon Euro; 1998: 2,9 milyon Euro; 1999: 3,4 milyon Euro; 2000: 2,3 milyon Euro; 2001: 4,9 milyon Euro.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Avrupa işçilerinin örgütüdür. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, faaliyetlerinde yaptığı harcamaların yüzde 80-90'lık bölümünü, Avrupa devletinden aldığı parayla karşılamaktadır. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Avrupalı işverenlere ve Avrupa Devleti'ne "sosyal ortağım" demektedir ve gerçekten de onların sosyal ortağıdır. Bunlar tamam ve doğru. Peki, Türkiye işçi sınıfının sorunlarının çözümünde bunlara umut bağlayanlara ne demeli?